

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2005-150-0084
Dok.: LBN40262

Besvarelse af spørgsmål nr. 99 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).

Spørgsmål:

”Vil det gøre forskel, hvis Kulikov er anklaget for handlinger omfattet af torturkonventionen?”

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at det ønskes oplyst, om der ville være dansk jurisdiktionskompetence, hvis Kulikov var anklaget for handlinger omfattet af FN's Torturkonvention af 10. december 1984.

Som Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager nærmere har redegjort for i sin pressemeddelelse af 22. marts 2005 vedrørende afvisning af anmeldelse mod Anatolij Kulikov, blev Kulikov den 22. marts 2005 anmeldt for som øverstkommanderende for de russiske militære styrker at have begået krigsforbrydelser i Tjetjenien i perioden 1995-1996. Kulikov, der er russisk statsborger, befandt sig på anmeldelsestidspunktet i Danmark i forbindelse med foredragsvirksomhed.

Som der også er redegjort for i pressemeddelelsen, er der som udgangspunkt kun dansk straffemyndighed i forhold til handlinger begået på dansk territorium, eller handlinger begået af personer, der er danske statsborgere eller er bosat her i landet. Ingen af disse betingelser var opfyldt i den pågældende sag.

Der kan endvidere under visse betingelser være dansk straffemyndighed, selv om hverken gerningssted eller gerningsmand har tilknytning til Danmark. Efter straffelovens § 8, nr. 5, er der dansk jurisdiktionskompetence i forhold til handlinger, som er omfattet af en mellemfolkelig overenskomst (f.eks. en konvention) ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning.

Spørgsmålet er således, om der i medfør af straffelovens § 8, nr. 5, ville være dansk straffemyndighed, hvis Kulikov var anmeldt for handlinger omfattet af FN's Torturkonvention.

Spørgsmålet om straffemyndighed er reguleret i artikel 5 i FN's Torturkonvention. Det følger af artikel 5, stk. 1, at enhver deltagende stat skal tage sådanne forholdsregler, som vil være nødvendige for at sikre jurisdiktion over de overtrædelser, der er nævnt i artikel 4, i følgende tilfælde:

- a) Når overtrædelserne er begået på noget territorium under dens jurisdiktion eller om bord på et skib eller fly, som er indregistreret i den pågældende stat.
- b) Når den påståede lovovertræder er statsborger i den pågældende stat.
- c) Når offeret er statsborger i den pågældende stat, hvis staten anser det for hensigtsmæssigt.

Det følger videre af konventionens artikel 5, stk. 2, at enhver deltagende stat skal tage sådanne forholdsregler, som vil være nødvendige for at fastsætte jurisdiktion over sådanne forbrydelser i tilfælde, hvor den påståede lovovertræder befinder sig på statens territorium, og hvor den pågældende stat ikke udleverer personen i overensstemmelse med konventions artikel 8.

Som nævnt ovenfor er der ikke i den pågældende sag tale om handlinger begået på dansk territorium eller af en dansk statsborger. Dansk straffemyndighed under henvisning til konventionens artikel 5, stk. 1, litra a eller b, er således udelukket.

For så vidt angår artikel 5, stk. 1, litra c, hjemler denne del af konventionen jurisdiktionskompetence, hvis offeret er statsborger i den pågældende stat, og hvis staten finder det hensigtsmæssigt. Bestemmelsen indebærer således ikke en pligt for de deltagende stater til at have straffemyndighed, men giver alene staterne mulighed for at have jurisdiktionskompetence. Da anvendelse af straffelovens § 8, nr. 5, forudsætter, at der er tale om en konventionsmæssig forpligtigelse til at foretage retsforfølgning, er der heller ikke på grundlag for konventionens artikel 5, stk. 1, litra c, dansk jurisdiktionskompetence.